

ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานของโรงเรียน
มาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี
Relationship Between Competency of School Administrators and Operating of
World-class Standard School under the Secondary Educational Service
Area Office 4 in Pathumthani

พัชรินทร์ ปัญจมนี¹, พรทิพย์ สุริยาชัยวัฒน์²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ระดับการดำเนินงานของโรงเรียนมาตรฐานสากล และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานของโรงเรียนมาตรฐานสากล ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา และครูในโรงเรียนมาตรฐานสากล ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี จำนวน 269 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราวัดประเมินค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ระดับการดำเนินงานของโรงเรียนมาตรฐานสากลในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี อยู่ในระดับมากโดยภาพรวมและรายด้าน และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานของโรงเรียนมาตรฐานสากล ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ : สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา, การดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล¹

¹ นักศึกษา ปริญญาโท คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, e-mail: anny_edu261@hotmail.com

² อาจารย์ประจำสาขาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี,
e-mail: aj-tip@hotmail.com

Abstract

The purpose of this research was to study 1) the level of competency of school administrators 2) the level of operating of world-class standard school and 3) the relationship between competency of school administrators and operating of world-class standard school under the Secondary Educational Service Area Office 4 in Pathumthani. The sample used in this study was 269 administrators and teachers of world-class standard school under the Secondary Educational Service Area Office 4 In Pathumthani. The research instruments used for collecting data were five level rating scales. The data analyzing were Percentage, Mean, Standard Deviation and Pearson's product moment correlation coefficient. The research revealed that 1) the level of competency of school administrators and 2) the level of operating of world-class standard school under the Secondary Educational Service Area Office 4 in Pathumthani at a high level both of over all's and aspect and 3) the relationship between competency of school administrators and operating of world-class standard school under the Secondary Educational Service Area Office 4 in Pathumthani were related with significant at the .01 level.

Keywords : competency school administrators, operating world-class standard school

บทนำ

การศึกษาถือเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาประเทศ เป็นรากฐานที่สำคัญของการพัฒนาในด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคมประเทศไทยให้ความสำคัญกับการศึกษาเป็นอย่างมากดังปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 (2550, 15) มาตรา 49 ได้กำหนดให้บุคคลทุกคนมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี รวมถึงผู้พิการหรือทุพพลภาพหรืออยู่ในสภาวะยากลำบาก ต้องได้รับสิทธิตามวรรคหนึ่งและการสนับสนุนจากรัฐเพื่อให้ได้รับการศึกษาโดยทัดเทียมกับบุคคลอื่น ซึ่งรัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ซึ่งสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นผู้ปฏิบัติที่ใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด ทำหน้าที่จัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และทักษะของนักเรียนและชุมชนมีอิสระในการบริหารงาน เพื่อให้สามารถจัดกระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างยืดหยุ่นคล่องตัว เพื่อการเป็นโรงเรียนของชุมชนและสะท้อนภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างแท้จริง โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นผู้นำและผู้ประสานความร่วมมือ จากทุกฝ่ายประกอบด้วย ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กร

เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และอื่น ๆ ให้ร่วมกันจัดการศึกษาตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2543, 1)

ผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นตัวจักรสำคัญที่ทำให้การจัดการศึกษาของโรงเรียนมีประสิทธิภาพสูง และเป็นผู้ดำเนินการบริหารงานด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องใช้ความสามารถหรือสมรรถนะ (Competency) ให้เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่เพื่อให้บุคลากรในโรงเรียนเกิดความสามารถและยอมรับในการบริหารงาน สมรรถนะเป็นปัจจัยที่ทำให้บุคคลมีผลงานสูงกว่ามาตรฐานหรือดีกว่าบุคคลทั่วไป ได้แก่ ความรู้และสติปัญญา ทักษะการทำงานและคุณลักษณะอื่น ๆ ที่ช่วยให้เกิดผลสำเร็จที่ดีเลิศในการปฏิบัติงาน

ในปัจจุบันสังคมมีการเปลี่ยนแปลงในด้านการแข่งขันกันอย่างรุนแรง ซึ่งเกิดกับทุกองค์การทั้งภาครัฐและเอกชน การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นมีมากมาย อาทิ การปฏิรูประบบราชการ การปรับเปลี่ยนโครงสร้างองค์การ การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ การออกนอกระบบ การร่วมทุน การรวมกิจการ รวมทั้งการนำเทคนิคการจัดการใหม่ ๆ มาใช้ในองค์การ (ทิพวรรณหล่อสุวรรณรัตน์, 2547) โดยกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายในการปรับเปลี่ยนแนวทางการจัดการศึกษาของประเทศไทยอย่างเร่งด่วน เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีสมรรถนะสูงขึ้นจนสามารถแข่งขันกับนานาชาติได้ (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2552, 2 - 9) สถานศึกษาโดยผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องรับนโยบายโรงเรียนมาตรฐานสากลมาปฏิบัติให้เกิดการจัดการศึกษา ที่มีประสิทธิภาพ

โรงเรียนมาตรฐานสากล เป็นนวัตกรรมการศึกษาแบบใหม่ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้เทียบเท่าสากล คุณลักษณะสำคัญ 2 ประการ คือ การจัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากลและการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการจึงต้องปรับหลักสูตรสถานศึกษาใหม่ โดยยึดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 เป็นหลักแล้วจัดเพิ่มสาระสากล 4 สาระ ประกอบด้วย ทฤษฎีความรู้ การเขียนความเรียงขั้นสูง โครงการสร้างสรรค์และโลกศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพเป็นพลโลก (World Citizen) 2) ยกระดับการจัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล (World-Class Standard) และ 3) ยกระดับการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ (Quality System Management) (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553, 3) ซึ่งจะช่วยพัฒนาสมรรถนะ 5 ประการ ประกอบด้วย ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิตและการใช้เทคโนโลยีให้เกิดในตัวผู้เรียนได้อย่างยั่งยืน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีนโยบายให้ปรับการเรียนเปลี่ยนการสอนให้เทียบเคียงมาตรฐานสากล โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี มีโรงเรียนที่ได้รับการยกระดับให้เป็นโรงเรียนนำร่องโรงเรียนมาตรฐานสากล จำนวน 9 โรงเรียน ได้แก่

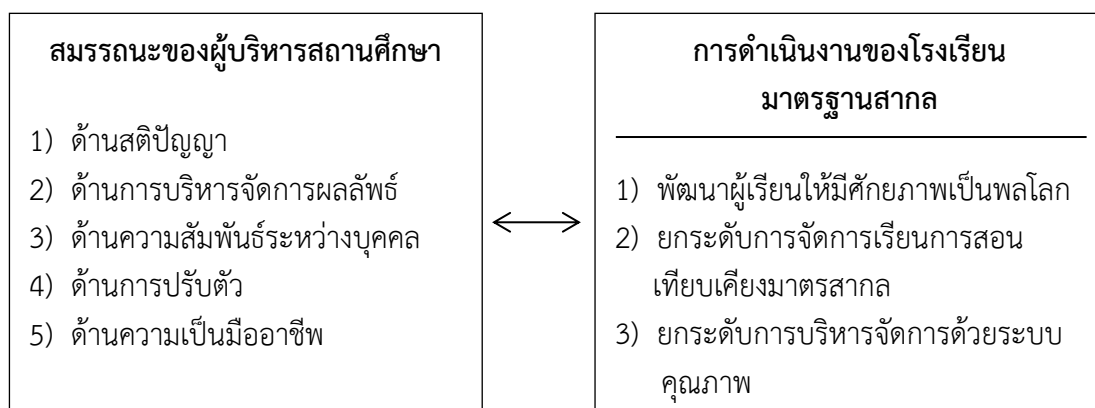

โรงเรียนปทุมวิไล โรงเรียนคณะราษฎรบำรุงปทุมธานี โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ปทุมธานี โรงเรียนธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคม โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย รังสิต โรงเรียนธัญบุรี โรงเรียนธัญรัตน์ โรงเรียนสายปัญญารังสิต และโรงเรียนมัธยมสังคีตวิทยา กรุงเทพมหานคร (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4, 2556) ซึ่งโรงเรียนมาตรฐานสากลต้องมีการดำเนินงานและบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งโรงเรียนมาตรฐานสากล อีกทั้งยังต้องสอดคล้องกับนโยบายการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ที่มุ่งหมายโรงเรียนในสังกัดให้เป็นโรงเรียนที่มีการบริหารจัดการด้านการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานของโรงเรียนมาตรฐานสากล ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานสากลต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนมาตรฐานสากล ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี
2. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานของโรงเรียนมาตรฐานสากล ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานของโรงเรียนมาตรฐานสากล ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี

กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนมาตรฐานสากล ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี อยู่ในระดับมาก
2. การดำเนินงานของโรงเรียนมาตรฐานสากล ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี อยู่ในระดับมาก
3. สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี เขต 4 มีความสัมพันธ์กัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา และครูในโรงเรียนมาตรฐานสากล ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี จำนวน 9 โรงเรียน รวม 896 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในครั้งนี้ ได้จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จของเครจซีและมอร์แกน (krejcie & Morgan, 1970, 608-609) ได้กลุ่มตัวอย่าง 269 คน ซึ่งคิดเป็นสัดส่วน 0.30 ของประชากรเป้าหมายจาก 9 โรงเรียน และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ ชนิดที่เป็นสัดส่วน (Proportionate Stratified Random Sampling) ด้วยวิธีการจับฉลาก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือแบบสอบถาม (Questionnaire) จำนวน 65 ข้อ โดยพิจารณา ภายใต้กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎีที่ได้จากการศึกษา วิเคราะห์ วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสอดคล้องกับคำจำกัดความในการวิจัยที่มุ่งศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนมาตรฐานสากลในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง/หน้าที่ และประสบการณ์ในการทำงาน มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารของโรงเรียนมาตรฐานสากลในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 จังหวัดปทุมธานี มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตรวัดประเมินค่า 5 ระดับ (Rating scale) ของลิเคิร์ต (Likert Scale)

ตอนที่ 3 แบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี มีลักษณะเป็นแบบสอบถาม มาตรวัดประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert Scale)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากรตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประสานงานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เพื่อทำหนังสือเกี่ยวกับการขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลการวิจัยถึงผู้อำนวยการโรงเรียนมาตรฐานสากลในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูล
2. นำแบบสอบถามพร้อมทั้งหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี เพื่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดวัน เวลา ขอรับแบบสอบถามคืนภายใน 15 วัน
3. ตรวจสอบรหัสกำกับแบบสอบถามที่ยังไม่ได้รับคืน จากนั้นประสานไปยังสถานศึกษาที่ยังไม่ได้ส่งแบบสอบถามกลับคืนให้แก่ผู้วิจัย และติดตามเก็บรวบรวมด้วยตนเอง
4. นำแบบสอบถามทั้งหมดที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามก่อนนำไปวิเคราะห์ตามวิธีทางสถิติ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. สถิติพื้นฐาน
 2. ค่าร้อยละ (Percentage)
 3. ค่าเฉลี่ย (Mean)
 4. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี โดยใช้การทดสอบด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ระดับการดำเนินงานของโรงเรียนมาตรฐานสากลในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี อยู่ในระดับมาก โดยภาพรวมและรายด้าน และ3) ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานของโรงเรียนมาตรฐานสากล ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาระดับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี พบว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาได้ปฏิบัติตามนโยบายและกลยุทธ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาสมรรถนะที่สำคัญ และเป็นที่ต้องการในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาในด้าน 1) สติปัญญา (Intellectual) 2) บริหารจัดการผลลัพธ์ (Results Orientation) 3) ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal Relationships) 4) การปรับตัว (Adaptability) 5) ความเป็นมืออาชีพ (Professional/Technical) ไอท์เคน และสำนักงานตรวจสอบการศึกษา (Aitken & the Education Review Office, 2005) ซึ่งสอดคล้องกับเซอร์จิโอแวนนี (Sergiovani, 1999) ได้ให้ข้อเสนอแนะว่าผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ที่มีบทบาทหน้าที่สำคัญที่พัฒนาไปสู่ความเป็นโรงเรียนคุณภาพ โดยจะต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ในเชิงพัฒนา จะต้องสร้างโรงเรียนให้เป็นชุมชนที่ประสบผลสำเร็จ จะต้องสร้างจิตสำนึกความเป็นชุมชนจะต้องให้ความสำคัญกับมาตรฐานและการประเมินผล การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การจูงใจ การสร้างการมีพันธะผูกพันและการจัดสภาพแวดล้อมในการทำงานของครูและมุ่งสู่กระบวนการเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้กำกับการเสริมสร้างความมีประสิทธิภาพของโรงเรียน การเสริมสร้างความมีประสิทธิภาพของโรงเรียนหรือการเสริมสร้างโรงเรียนที่มีคุณภาพหรือเป็นโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จสิ่งที่ผู้บริหารโรงเรียนพึงกระทำควรประกอบด้วย 1) เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง 2) มีแผนงานวิชาการที่ดี 3) จัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน 4) เสริมสร้างบรรยากาศของโรงเรียนในทางบวก 5) ส่งเสริมความเป็นกลุ่ม 6) มีการพัฒนาบุคลากรอย่างกว้างขวาง 7) ใช้ผู้นำแบบมีส่วนร่วม 8) ส่งเสริมการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ 9) ส่งเสริมให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ส่วนผู้บริหารโรงเรียนกับการเสริมสร้างวัฒนธรรมและบรรยากาศองค์การนั้นต้องอาศัยผู้นำที่ให้ความเอาใจใส่ต่อวิถีชีวิตขององค์การ ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนได้ทำความเข้าใจเรื่องสมรรถนะของผู้บริหารอย่างกระจำจัดทำให้ผลอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลการศึกษาระดับการดำเนินงานของโรงเรียนมาตรฐานสากล ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี พบว่า ระดับการดำเนินงานของโรงเรียนมาตรฐานสากลในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยการดำเนินงานของโรงเรียนมาตรฐานสากล ด้านที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด คือ ด้านการพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพเป็นพลโลก เนื่องจากโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลเป็นการจัดการศึกษารูปแบบใหม่ เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐานเทียบเท่าสากล ผู้เรียนมีศักยภาพและความสามารถทัดเทียม

ผู้เรียนของนานาชาติประเทศ ชีตความสามารถในการแข่งขันของประเทศและคุณภาพการศึกษา รวมทั้งคุณภาพของผู้เรียน ด้านความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ มีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ยังไม่ปรากฏผลเป็นรูปธรรมเป็นที่ยอมรับในสังคม สถานศึกษาจะต้อง พัฒนาหลักสูตรให้เชื่อมโยงสอดคล้องกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คือ การเรียนรู้ภาษายุค ดิจิตอล ความสามารถในการสื่อสาร มีการคิดประดิษฐ์และสร้างงาน สามารถผลิตผลงานที่มี คุณภาพสูง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552) โดยโรงเรียนมาตรฐานสากลมี เจตนาธรรม ที่จะบรรลุความคาดหวังสำคัญ 5 ประการคือ 1) ผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้เป็น พลเมืองที่มีคุณภาพ อันหมายถึง เป็นคนดี คนเก่งสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณค่าและมีความสุขบนพื้นฐานของความเป็นไทย ภายใต้บริบทสังคมโลกใหม่ รวมทั้งเพิ่มศักยภาพและ ความสามารถในการระดับสูง ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการสื่อสารเพื่อการพึ่งตนเองและเพื่อ สมรรถนะในการแข่งขัน 2) โรงเรียนยกระดับคุณภาพสูงขึ้นสู่มาตรฐานสากล และผ่านการรับรอง มาตรฐานคุณภาพแห่งชาติ (TQA) เป็นโรงเรียนยุคใหม่ที่จัดการศึกษาแบบองค์รวมและบูรณาการ เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมศาสนาและการเมือง เพื่อพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน 3) โรงเรียนพัฒนาหลักสูตร รูปแบบ และวิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นตามศักยภาพของ ผู้เรียน โดยคำนึงผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้จำเป็นต้องมีสื่ออุปกรณ์ เครื่องมือนวัตกรรมเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสารที่เหมาะสมและปรับประยุกต์ใช้ได้สมประโยชน์ ท้นต่อการเคลื่อนไหว เปลี่ยนแปลงของสถานการณ์โลก 4) ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาด้วย วิธีการที่เหมาะสมทั่วถึงและต่อเนื่อง เสริมสร้างสมรรถนะการเรียนรู้เพิ่มพูนประสิทธิภาพการ ปฏิบัติงานสู่ความเป็นเลิศ ระดับสากล ตลอดจนเพื่อจรรโลงความพึงพอใจและความผูกพันต่อ วิชาชีพอย่างแน่นแฟ้น 5) โรงเรียนมีภาคีเครือข่ายการจัดการเรียนรู้และร่วมพัฒนากับสถานศึกษา ในระดับท้องถิ่น ระดับภูมิภาค ระดับประเทศและระหว่างประเทศ เครือข่ายสนับสนุนจาก สถาบันอุดมศึกษาองค์กรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนเป็นเครือข่ายพัฒนาความรู้ให้กับประชาชนใน ชุมชนและบุคคลทั่วไป ทั้งกำหนดหลักสูตร (แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551) มุ่งพัฒนาผู้เรียน ให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็น พลเมืองไทยและพลโลก ซึ่งเมื่อพิจารณา คุณลักษณะอันพึงประสงค์ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะของผู้เรียนในศตวรรษ 21 และคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนมาตรฐานสากลมี ความสัมพันธ์สอดคล้องและส่งเสริมต่อยอดผู้เรียนให้มีศักยภาพเป็นพลโลก

3. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานของโรงเรียนมาตรฐานสากลในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัด ปทุมธานี พบว่า ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับ สมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการบริหารงานผู้บริหารมีการปรับใช้สมรรถนะด้านต่าง ๆ

ให้สอดคล้องและเหมาะสมกับการดำเนินงานของโรงเรียนมาตรฐานสากล ทำให้บุคลากร นักเรียน ได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานของโรงเรียนมาตรฐานสากลได้เป็นอย่างดี ดังที่ สุกัญญา รัศมีธรรมโชติ (2548, 18) ได้กล่าวถึงการที่จะทำให้บุคลากรหรือผู้ร่วมงานร่วมมือกันทำงานให้มีประสิทธิภาพเพียงใดนั้นย่อมขึ้นอยู่กับ การแสดงบทบาทการเป็นผู้นำของผู้บริหาร ผู้บริหาร โรงเรียนต้องใช้ความสามารถหรือสมรรถนะ (Competency) ให้เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ เพื่อให้บุคลากรในโรงเรียนเกิดความรู้สึกศรัทธาและยอมรับในการบริหารงาน สมรรถนะเป็นปัจจัยที่ทำให้ บุคคลมีผลงานสูงกว่ามาตรฐานหรือดีกว่าบุคคลทั่วไป ได้แก่ ความรู้และสติปัญญา ทักษะการทำงานและคุณลักษณะอื่น ๆ ที่ช่วยให้เกิดผลสำเร็จที่ดีเลิศในการปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นสิ่งที่สามารถ พัฒนาให้เกิดขึ้นในบุคคล ได้สอดคล้องกับ (ดิเรก วรรณเศียร, ประสิทธิ์ เขียวศรี, นพรุจ ศักดิ์ศิริ, 2555) ที่ได้วิจัยและพัฒนากิจการศึกษาศึกษา โรงเรียนมาตรฐานสากล ผลปรากฏว่า การบริหาร โรงเรียนมาตรฐานสากลในภาพรวม โรงเรียนสามารถดำเนินการได้ในระดับมาก ในด้านการสร้างความตระหนักและชี้แจงแนวทางการพัฒนาโรงเรียนมาตรฐานสากลให้แก่ครู บุคลากรและผู้เกี่ยวข้อง มีการทบทวนปรับปรุงแผนกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานโรงเรียน มาตรฐานสากล และมีการสอนเทียบเคียงมาตรฐาน สากลให้อยู่ในระดับดี และสอดคล้องกับ (เพียว สุตรัก, 553, บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อ การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ผลปรากฏว่า สมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมและ รายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามการปฏิบัติจากมากไปหาน้อย คือ สมรรถนะด้านการ ทำงานเป็นทีม สมรรถนะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ สมรรถนะด้านการบริการที่ดี และสมรรถนะด้าน การพัฒนาตนเอง ตามลำดับ ส่วนสภาพแห่งการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ พบว่าทุกด้านมีผลอยู่ใน ระดับมาก โดยการศึกษาและเข้าใจเชิงระบบมีสภาพที่ปรากฏมากที่สุด และสอดคล้องกับ ภาวิณี ศรีสุขวัฒนานนท์ (2548, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การสร้างเครือข่ายพัฒนาโรงเรียนจากการ วิจัยปฏิบัติการพบว่า การสร้างเครือข่ายพัฒนาโรงเรียนอาศัยความสำเร็จที่สำคัญคือ โรงเรียน ต้องมีความพร้อม ครูมีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีอาชีพ พร้อมทั้ง เรียนรู้กระบวนการสร้างเครือข่ายร่วมพัฒนาโดยผู้บริหารต้องอุทิศเวลากับการพัฒนาโรงเรียน และมีความเป็นผู้นำ เป็นที่ยอมรับของครูและชุมชน และ (อภินันท์ เวทยานุกุล, 2544) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสามารถหรือสมรรถนะ (Competency) ในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีความสามารถมากที่สุด 8 ประการ คือ 1) ทักษะในการจัดทำกลยุทธ์ในการบริหาร สถานศึกษา 2) ทักษะในการจัดงานวิชาการ 3) ทักษะในการจัดให้บุคลากรมีส่วนร่วมเพื่อให้เกิดผล สำเร็จในการปฏิบัติงานของนักเรียน 4) ทักษะในการตัดสินใจด้วยการใช้วิจารณ์ญาณและเหตุผล 5) ทักษะในการวางแผนและจัดระบบงานให้เกิดผลจริง 6) ทักษะในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง บุคคลและการดำรงรักษาไว้ 7) ทักษะในการปฏิบัติตามบทบาทผู้นำ และ 8) ทักษะในการจัดงาน

บุคลากร เช่นเดียวกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2543, น. 1) ได้ระบุว่าการพัฒนาโรงเรียนว่าจะพัฒนาได้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ จำเป็นต้องอาศัยปัจจัยหลายด้านมารวมกันเป็นหนึ่งเดียว ประสานสัมพันธ์ให้มีพลังผลักดันให้เกิดการปฏิรูปทุกส่วนของโรงเรียน บุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสิ่งใหม่ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา เพราะต้องทำหน้าที่เป็นผู้นำ และผู้ประสานความร่วมมือจากทุกฝ่าย ประกอบด้วย ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและอื่น ๆ ให้ร่วมกันจัดการศึกษาตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ/เช่นเดียวกับ (ธีรพนธ์ คงนาวัง, 2545, น.18) ได้กล่าวถึงผู้บริหารโรงเรียนว่าเป็นผู้รับผิดชอบการบริหารจัดการเพื่อ นำโรงเรียนซึ่งเป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่สำคัญ แสดงถึงคุณภาพการศึกษาของชาติที่แท้จริงให้ประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการวิจัยเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี เมื่อพิจารณาทางด้านพบว่า ด้านที่มีระดับการ ปฏิบัติน้อยที่สุด ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล จึงควรมีการส่งเสริมในด้านความสัมพันธ์ระหว่าง บุคคลให้ทุกฝ่าย ในสถานศึกษาได้ร่วมกันปฏิบัติหน้าที่ โดยผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติตามบทบาท หน้าที่ผู้นำ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการปฏิบัติงานให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมาย ของสถานศึกษา และสามารถจัดการความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างสร้างสรรค์
2. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการ ดำเนินงานของโรงเรียนมาตรฐานสากล

แหล่งข้อมูลอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2543). *แนวทางการบริหารโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้*. กรุงเทพมหานคร : กรมวิชาการ.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2552). *วิกฤตคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร : ชักเชสมิเดียร์.
- ดิเรก วรรณเศียร ประสิทธิ์ เขียวศรี, นพรุจ ศักดิ์ศิริ. (2555). *มาตรฐานสากลกับการเตรียมการ และแสวงหาผู้ร่วมพัฒนา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์. (2547). *ทฤษฎีองค์การสมัยใหม่*. กรุงเทพมหานคร : แชนโพร์พริ้นตัง.
- ธีรพนธ์ คงนาวัง. (2545). *ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษา*. วารสารวิชาการ 2. (กุมภาพันธ์ 2545), 18.
- พะเยาว์ สุตรรัก. (2553). *ศึกษาสมรรถนะหลักของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กร*

- แห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 1.**
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ภาวิณี ศรีสุขวัฒนานนท์. (2548). **การสร้างเครือข่ายพัฒนาโรงเรียนจากการวิจัยปฏิบัติการ.**
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุกัญญา รัชมีธรรมโชติ. (2548). **แนวทางการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ด้วย Competency.**
กรุงเทพมหานคร : ศิริวัฒนา อินเตอร์พรินทร์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). **คู่มือการขับเคลื่อนกลยุทธ์.**
กรุงเทพมหานคร : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4. (2556). **โรงเรียนมาตรฐานสากลในจังหวัดปทุมธานี.**
สืบค้นวันที่ 5 ตุลาคม 2556. จาก : <http://www.ssps4.go.th/ssps4/>.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). **มาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2552.** กรุงเทพมหานคร : สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- สำนักงานกฤษฎีกา. (24 สิงหาคม 2550). **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2550.**
ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 124 ตอนที่ 47 ก.
- อภินันท์ เวทยานุกุล. (2544). **รายงานการวิจัยความสามารถในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา.**
กรุงเทพมหานคร : สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- Aitken, J. E. and The Education Review Office. (2005). **Core Competencies for School Principle.** Retrieved August 24, 2007, from <http://www.ero.govt.nz/>
Publications.
- Krejcie, R. V. and Morgan, D. W. (1970). **Determining Sample Size for Research Activities.** Education and Psychological Measurement.
- Sergiovani, T. J. and other. (1999). **Education Governance and Administration.**
(4th ed). Boston : Allyn and Bacon.